

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeve ulice št. 5, (l. nadstropje levo), telefon št. 84.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo: Knafljeve ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Shod narodnonapredne stranke v Ljubljani.

(Konec.)

Obenem z zaključitvijo državnega zbora pa se je izpremenilo tudi ministrstvo. Po mojem prepričanju bi bilo tedanje ministrstvo, obstoječe iz sekcijskih naseljenikov, popolnoma lahko vodilo svoje posle naprej, saj so bili v njem častivredni možje, poštenu uradniki, ki so kot taki možje na svojem mestu in so navajeni deliti vsaj nekaj pravice tudi nemškemu narodu. Pri sestavi novega ministrstva pa se je pokazalo, da je imel ministrski predsednik striktni nalog sestaviti vlado, ki naj vlada proti Čehom in Jugoslovanom. Tako je bil poklican v resortno ministrstvo češki učenjak dr. Bršl, ki nima nikakih zvez s strankami, a proti nam Jugoslovanom sta bila poklicana v ministrstvo dr. Hohenburger in grof Stürgkh. (Klic: Škandal!) Niti sudet sem Nemcem niso dali toliko koncesij, kakor pa našim sosedom. Tem pogubnejše za nas pa je to, da so vzeli oba iz onega gnezda, kjer se goji največja in najhujša politična strast in sovraštvo proti nam, iz Grada.

Vlada je ob tej priliki hotela namigniti nam Slovencem, kar so tudi poudarjali nekateri listi, da nam je zaradi dogodkov 20. septembra nasprotna, zaradi dogodkov, zaradi katerih imamo mi pravico, da bi tožili vlado, ne pa ona nas. Z imenovanjem teh dveh ministrov je dokazala vlada, kakor se nikdar, kako nas sovraži! (Pritrditev!) Stvar pa je imela vendar dobre posledice, ki nas lahko naj bolj vesele. Ministrski predsednik Bienenroth je dal ravno s tem svojim činom povod, da se je ustanovila — „Slovenska enota“. (Odobravanje.) Razni politiki si pripisujejo zaslug na tem dejstvu, ali edina zasluga gre za to ministrskemu predsedniku Bienenrothu! Če ne bi bil on tako očividno pokazal, da hoče vladati proti Čehom in Jugoslovanom, ne bi bilo nikdar prišlo do tega, nikdar bi ne bile češke stranke stopile z nami v politično zvezo. V gospodarskem in v kulturnem oziru se je pač res že večkrat pokazala taka zveza, v političnem pa nikdar veliko več, ko nekoliko simpatije. Ko so Čehi dobili, kar so zahtevali, so žal navadno pozabili na nas. Drugače pa je bilo sedaj, ko niso dobili primerne zastopstva v vladi in so se zato morali združiti z nami v skupni odpor. Če torej nimamo mi-

nistrskemu predsedniku Bienenrothu zahvaliti ničesar drugega, zahvaliti mu imamo ustanovitev „Slovenske enote“.

Pač je svoj čas že obstojal tako imenovani „železni obroč“, v katerem so bili Slovani, a ta parlamentarna organizacija ni bila slovenska, ker je bil v njej tudi del nemških poslancev. „Slovenska enota“ pa je slovenska parlamentarna organizacija, kateri upam, da pristopijo Poljaki. Slahčiči so namreč med njimi izgubili dobršen del vpliva; na njihovo mesto pa so stopili narodni demokratje in poljska ljudska stranka. Le tema strankama pa slovenska vzajemnost ni več prazna beseda.

Predsednik poljskega kluba, vele-simpatični poslanec Głabinski, je tudi res že dal zagotovilo, da se bodo tudi Poljaki ozirali na „Slovensko enoto“. Tako se bo morda dalo v kratkem doseči skupno delovanje vseh Slovanov, kar ne bo samo v korist Slovanom, temveč tudi državi sami.

Za delaven parlament sem gotovo tudi jaz. Sicer se zgodi tudi v parlamentarni dobi mnogo krivic; ali mogoča je vsaj kontrola. Mi smo torej za delovanje parlamenta, ali v prvi vrsti mora biti skrb vlade, da začne parlament delati. Treba pa je, da so na vladi taki možje, ki uživajo zaupanje parlamenta. Za delo v parlamentu smo; ali mora biti tudi vlada zanje! (Odobravanje!) Če torej vidi, da je temu na poti, naj izvaja iz tega konsekvence. Proti sedanji vladi mi moramo biti v opoziciji! (Odobravanje!) Ali bo prišlo do obstrukcije ne vem; ali če bo „Slovenska enota“ uvidela potrebo, se tudi tega sredstva ne bode plašila. Čital sem, da vlada grozi z zopetnim zaključkom parlamenta in s 14. Ta grožnja je za politične otroke. Resno na brezparlamentarno dobo vlada že radi vnanjega položaja misliti ne more.

Govorilo se je tudi o izpremembi poslovnika. Kar se mene tiče, sem pač za pametno izpremembo, ne pa za takšno, katera bi malim narodom in strankam onemogočala parlamentarno samooprambo.

V zadevi miru, ki naj bi se napravil med narodi te države, zavzel sem pač isto apartno stališče, ki se niso strinjali z njim vsi moji politični prijatelji. Vidim namreč, da je naš narod poleg naših sosedov, Nemcev na Stajerskem in Koroskem popolnoma brezpraven in vem da Nemcev v teh dveh deželah nikdar ne pridobimo za popolno ravnopravnost. Mir med Čehi in Nemci je le tedaj mogoč, ako se obenem ugotovi tudi med

drugimi narodi, ako tudi nam Nemci dajo one pravice, ki nam gredo. Mogoče pa je to doseči edino le pošten in pravični vladi, v kateri so pravični možje, ki razumejo, kaj zahteva člen 19 našega osnovnega zakona. Treba je, da se upelje narodna samouprava. Le tako bo prišel naš narod do srečnega naravnega razvoja. To stališče sem zavzel, ker je neobhodno potrebno, ako hoče naša država ostati močna, da se z enako pravičnostjo postopa z vsemi narodi.

Narodna avtonomija mora seveda popeljati do federalizma, kar ne bi bila nikaka nesreča, saj vidimo, kako v Švici vsak uživa svoje polne pravice. Isto bi bilo mogoče tudi pri nas; če pa se to ne zgodi, je pričakovati zlih posledic. Govornik citira nato velikega norveškega pisatelja Björnsona, ki pravi, da je nujno potrebna Avstriji pravična ureditve narodnostnih razmer. Le tedaj, če Avstrija krene na pravo pot in zagotovi Slovanom dobro bodočnost, tedaj sme enako upati tudi sama zase.

Govornik govori nadalje o aneksiji Bosne in Hercegovine, katera vsa akcija je bila ena sama velika nerodnost. Tudi pri nas so bili ljudje, ki so to akcijo kovali v zvezde, a pokazala se je vsa nerodnost prav kmalu, saj je že skoraj prišlo do vojske. In tudi naša vlada ne jaha več na onem ponosnem belcu, kakor izpovednik, temveč je šla prosit Turčijo, če hoče prevzeti 54 milijonov K, da zato odobri aneksijo. Stori pa se je še druga nerodnost. Sli smo samovoljno iz Novega Pazara, ki je bil ravno tako v naših rokah, kakor Bosna in Hercegovina, po ravno isti berolinski pogodbi. Aneksija teh dveh dežel je izvala silen odpor v sosednji Srbiji. Ne precejujem Srbije, vem da bi bila vojska z Avstrijo zanje največja nesreča, da bi Avstrija malo Srbije zavzela v nekoliko mesecih, ali tu nastane vprašanje, kako stališče bi tu zavzele druge velevalsti. Morda bi se zavzeli za Srbijo vsaj dve, ki ji delate nado, da le utegne doseči, kar zahteva. Mogoče je, da ima Srbija v tem oziru kak mignilaj, in zato je tudi mogoče, da se iz tega izčrpi velikiški požar, ki bi objel vso Evropo. Nevarnost je velika in skrb tembolj upravičena, ker se vse države oborožujejo, kolikor le morejo.

Morda se vendarle odvrne nesreča vojne, saj gotovo ni nikogar, ki bi je želel, vedoč, kako krasno se je razvilo narodno gospodarstvo in blagostanje od leta 66. sem. Sedaj pa naj izbruhne vojna s Srbijo, kolika ne-

sreča bi bila to v gmotnem oziru, ko bi šel ves gospodarski napredek zadnjih trideset let v izgubo, kako bi propadlo blagostanje. In Avstrija je v zadnjem času že izgubila eno vojsko. Boj kot na Turškem je stal našo državo težke milijone, katerih izgubo gotovo težko občuti, vzdrževanje čet v Bosni in Hercegovini stane silen denar, državna uprava bo v delegacijah zahtevala velikanskih dodatnih vsot za armado v teh dveh deželah. Imamo že torej eno izgubljeno vojsko, ne začenjamo torej še druge!

Vsega tega pa bi ne bilo, če bi se bil Aehrenthal prej pogajal s Turčijo. Stvar bi se bila izvršila mirnim putem, in to bi bila potem v resnici velika pridobitev. Ali bi bilo to kaj tako težavnega, ako bi ne bila Avstrija opustila sandžaka Novi Pazar, temveč ga kot odškodnino prepustila Srbiji! S tem bi bilo uravnano vse. Pri vsem tem, kar se je zgodilo, seveda ne more izginiti trpka misel, da je Avstrija izpraznila Novi Pazar le zato, da je prišel zopet Turčiji v roke. Avstrijska politika je pač vedno obrnjena proti Slovanom, in Srbija zato ni dobila Novega Pazara, ker bi bila tako zaprt pot nemškemu Drangu nach Osten. Pripisovati je torej to stvar gotovo vplivu iz Berolina, kjer se dandanes pravzaprav dela naša avstrijska zunanja pa tudi doberšen del notranje politike.

Preidem k zaključku. Pred vsem je treba v naši državi sloge, ki temelji na enaki pravici za vse. Vsi narodi morajo priti do enakih pravic, tedaj bo zavladala slova tudi v parlamentu in tedaj se bomo tudi lahko složno upirali vsakemu neopravičenemu vplivu od zunaj. Da bi se to zgodilo kmalu, želim iz vsega srca! (Burno dolgotrajno odobravanje!)

Nato predaga g. Viktor Rohrmann sledeče

resolucije:

1. Vollei, zbrani na volilnem shodu dne 28. februarja 1909 v Meštem domu v Ljubljani, jemljemo s polnim zadoščenjem poročilo gospoda drž. polanca Ivana Hribarja o njegovem delovanju v državnem zboru na znanje, odobravamo vse njegove korake v korist Ljubljani in celokupnemu slovenskemu narodu ter mu izrekamo za ves njegov obili trud, ki ga nalaga slovenska javnost, iskreno zahvalo za zagotovilom neomajne vdanosti ter s prošnjo, da tudi v prihodnje zastavi vse svoje moči v to svrhu, da štiti in brani interese tako Ljubljane kakor slovenstva sploh.

2. Z ogorčenjem protestiramo

proti sestavi nove Bienenrothove vlade, katere člana sta zagrizena narodna nasprotnika Slovencev, g. Stürgkh in dr. pl. Hohenburger. V tej sestavi čutimo bolj nego kdaj jasno namero vlade, vladati proti interesom slovenskih narodov, zlasti Slovencev.

Zategadelj tudi naš g. državni poslanec Ivan Hribar ne more zavzemati proti sedanji vladi drugega stališča, kakor ono skrajne opozicije.

3. Z radostjo pozdravljamo vesel političen pojav: ustanovitev parlamentarne skupine „Slovenske jednote“; ta „Slovenska jednota“ navdaja nas z iskreno nado, da se bodo poslanci „Slovenske jednote“ v resnici zavzemali za celokupne koristi vseh slovenskih narodov avstrijskih, zastopanih v „Slovenski jednoti“ ter tako na zunaj posvedočili praktično slovensko vzajemnost.

Trajen obstoj take „Slovenske jednote“ zamore pripomoči Slovanom v Avstriji in še posebej Slovincem do onih pravic, katere jim gredo po njih moči in po njih številu.

Gospodu državn. poslancu Ivanu Hribarju naročamo, da v „Slovenski jednoti“ zastavi vse sile v to, da vstopijo v „Slov. jednoto“ tudi Poljaki in se tako ustvari skupen slovenski blok v avstrijskem parlamentu.

K besedi se oglasi še deželni poslanec dr. Novak, povdarjajoč, da ni prijatelj osebnega kulta, a se vendar popolnoma strinja s prvo resolucijo, kajti, če kdo zasluži zaupanje in zahvalo za svoje delovanje, je to župan in poslanec Hribar. To zaupanje mu bodi tudi v zadoščenje za vse one napade, ki so leteli nanj v zadnjem času. (Odobravanje.)

Ravno tako utemeljena je tudi druga resolucija, kajti udarec vlade, katerega nam je zadel z imenovanjem Hohenburgerja in Stürgkha, tako globoko, da je ostrina ostala v našem telesu, je temhujši, ker sta oba iz onega mesta, kjer izhajata „Grazer Tagblatt“ in „Grazer Tagespost“, ki sta pozivila vlado, da naj eleminira iz naših slovenskih knjig vse rodoljubne pesmi. (Ogorčenje!) Ta dva moža naj bi nam torej rezala kruh pravice!

Dolžnost naša je pa tudi, da jasno izrazimo svoje mnenje k vseledu pojavi v našem političnem življenju, kakor je ustanovitev „Slovenske enote“ in zato predlagam, da se sprejmejo vse tri resolucije.

Resolucije se sprejmejo ob splošnem odobravanju soglasno, nakar predsednik z zahvalo poslancu in udeležnikom zaključni shod.

LISTEK.

V študentskih ulicah.

Ljubljanska povest.

(Dalje.)

XII.

Lepo uspeli izlet po Ljubljani združen s plesom pod milim nebom je v krogu grofice Lici vzbudil željo, prirediti čim prej zopet kaj takega, kar bi obračalo nase občno pozornost. Ves ta krog je bil v tem edin, da je jako prijetno, biti predmet občudovanja širokih mas. »Kako so nas gledali, kako so strneli, kako so nas občudovali,« to je bil smisel vseh pogovorov o izletu po Ljubljani in iz tega zadoščenja nečimernosti in samoljubju se je rodil predlog grofice Lici, prirediti v gledališču na korist mestnih ubogih žive podobe.

Vsa družba je bila takoj zavzeta za ta predlog grofice Lici in že v naslednji dan so začele dame pregledovati in izbirati podobe, ki bi se dale lepo vprijeti, dočim je imel Spinetti nalogo, da poskrbi in uredi vse drugo.

»Helena nam mora pomagati,« je odločila grofica Lici po dolgi razpravi, kako bi se vprijetila klasična

podoba, za katero v njenem krogu ni bilo primerne predstaviteljice. »V grškem kostumu bo izgledala, kakor pristna boginja. Takih oči nima nobena izmed nas. Njo povabim na sodelovanje.«

Dame bi bile pač raje videle, da bi bile sodelovale same aristokratije, a ker niso mogle tajiti, da se brez Helene izbrana živa podoba ne da vprijeti, so se vdale želji grofice Lici.

Naslednji dan je dobila Helena povabilo, naj sodeluje pri prireditvi. To vabilo je sicer ni razveselilo, a prišla je vendar h grofici Lici, če tudi z namenom, da ne bo sodelovala. Toda grofica Lici nikakor ni hotela poslušati njenih izgovorov. Vse je hotela Heleni poskrbeti in ko je ta naposled rekla, da ji morda oče ne bo dovolil sodelovanja, je grofica obljubila, da ga pride sama prositi.

Vzlic vsi ljubeznivosti grofice Lici je Helena vendar čutila, da so jo povabili na sodelovanje le ker so jo potrebovali in ne iz prijaznosti ali iz naklonjenosti. To je v njej utrjevalo sklep, da ne sodeluje. Še bolj je pa na to vplivalo vedenje barona Plassa. Ta je sicer prišel samo za trenotek h grofici Lici, da izve kaka vloga mu je odmenjena, toda vzlic temu se je Heleni zdelo, da se je izogiba. Govoril je malo z njo in ko se

je pomenkoval z grofico Lici zaradi vloge, se ni ne enkrat ozrl na Heleno. To jo je tako užalo, da se je tiho umaknila v stransko sobo in se skrila za preprogo pri oknu, da bi se izjokala.

»Torej, moj dragi baron,« je med tem rekla grofica baronu Plassu, »če vam je prav, bodele nastopili v živi podobi iz klasične dobe. Predstavljali bodele ljubimca naše Helene — upam, da vas to ne bo ženiralo.«

»Nikakor ne,« je hladno odgovoril baron Plass.

»Saj vendar veste, da vam Leon vsako željo z veseljem izpolni,« se je s sarkastičnim nasmehom oglašil baron Spinetti in se vsedel poleg grofice.

»Kako si dovoljujete, odgovarjati v imenu barona Plassa,« je zbadljivo rekla grofica Lici obrniti se k baronu Spinettiju. »Leon zna sam govoriti in bo že sam povedal, kar se mu zdi potrebno.«

»Rekel sem vam že, da sem zadovoljen z odkazano mi vlogo,« se je zdaj oglašil baron Plass. »Samo če bo zadovoljna tudi gospodična Helena. Saj ste jo gotovo že vprašali!«

»Helena,« Grofica Lici je bila očividno presenečena, da bi po sodbi barona Plassa morda Helena utegnila biti nezadovoljna. »Helena bo lahko vesela, če nastopi v vaši družbi.«

Tako ošabno so se glasile te besede, da se je baron Plass nehote ozrl po Heleni, boječ se, da bo užaljena. Toda Helena ni bilo v sobi. Plass se je obrnil k drugim damam in se nekoliko pri njih ponudil, potem pa se zmuznil iz družbe, da bi poiskal Heleno. Spinetti mu je neprestano sledil z očmi. Ko ga je videl oditi iz sobe, se je sklonil h grofici Lici.

»Krivični ste, grofica,« ji je rekel šepetaje. »Z menoj delate prav grdo v zadnjem času, dočim izkazuje Leonu celo usluge, kakršnih si še prositi ne upa.«

»Kakšne usluge?« je začudeno vprašala grofica.

»To je vendar največja usluga, ki ste mu jo mogli izkazati, da nastopi kot ljubimec gospodične Helene. To je bila od prvega trenutka njegova srečna želja. In vi ste jo uganili in mu jo izpolnili.«

»Čujte, baron — zdi se mi, da postajate smešni,« se je rogala grofica. »Vaših besed pač ne morem smatrati za resne.«

»Če mislite, da so smešne, je to samo dokaz, da ste jako kratkovidni. Resnica je pa le, da je Leon zaljubljen v Heleno.«

Grofica Lici je odložila podobe, ki jih je imela v rokah in se je začela baronu Spinettiju smejati v obraz.

»Ljubi baron — hahaha — ljubi baron — tako se niste še nikdar osmehili kakor zdaj. Leon, dragonski ritmojster Leon baron Plass in Knjičeva Helena — ne, to je res neumno. Toda, ne zamerite mi tega izraza. Slišala sem, da so take fantazije prvi znaki umobolnosti.«

Govorila je s čudovito samozvestjo in z neizmernim preziranjem misli, da bi se mogel Leon zaljubiti v Heleno in pozabiti njoki mu je bila enkrat vse in ki je bila pripravana tudi sedaj, da jo ljubi, a si ne upa ji razodeti svojih čuvstev. Odkar je Leon prišel na dopust, je grofica Lici živel v trdni veri, da jo Leon ljubi in da kopni po njej, dočim ga pusti ona čakati in trpeti s tajnim sklepom v srcu, da mu zadnjih osem dni njegovega dopusta dovoli kar bo hotel.

Spinettijevo razkritje se ji je zdelo res smešno in neumno, zakaj da bi se kdo nje odrekal zaradi Helene, tega sploh ni mogla pomisliti.

»Ljubi baron,« je čez nekaj časa rekla Spinettiju »hvaležna sem vam, da ste me danes tako izvrstno zabavali. Že dolgo se nisem nobeni stvari tako smejala.«

»Smejam se torej,« je z ironično vdanostjo dejal Spinetti »saj bodo solze še vedno prezgodaj prišle.«

(Dalje prihodnj.)

Shod v Cerkljici.

Na zadnjo nedeljo sklicala je slovenska napredna stranka svoj shod v Cerkljici. Shod se je pričel ob štirih popoldne, ter je bil jako dobro obiskan. Salon v hotelu Zumrovem je bil natlačeno poln, poslušalci pa so stali tudi na dvorišču, tako da je bilo gotovo 300 poslušalcev. Prišlo je tudi nekaj nasprotnikov, ki pa shoda niso motili. Predsednikom je bil izbran g. župan Šerko, ki je navzočce pozdravil, ter na to takoj podelil besedo dr. Ivanu Tavčarju. Le-ta je dokazoval potrebo dveh strank na Slovenskem, ter zavračal posebno trditve, da hoče slovenska napredna stranka kmetu vero vzeti. O političnem položaju je spregovoril nekako tako-le:

Na Dunaju se je ustanovilo novo ministrstvo, katero je nam Slovenecem skrajno nasprotno, in katerega prvo delo je bilo, da nam je potrdilo deželnega predsednika barona Schwarza. Imamo tedaj pred seboj Slovence skrajno sovražno ministrstvo, katero hoče na Kranjskem vladati z deželnim predsednikom, ki je Slovence skrajno nasproten.

Ni torej čuda, da stoji naš politični položaj še vedno pod vtisi ljubljanskih dogodkov iz meseca septembra. Zavoljo lepšega jih obžalujemo, če prav niti za trenutek ne pozabimo, da so nemškutarji na Spodnjem Štajerskem in Nemci na Češkem uganjali še vse druge revolte. Tako so v Hebu dve noči oblegali hišo, kjer so imeli prenočiti češki poštni uradniki. Vsako šipo so razbili na ti hiši, pretepavali so orožnike. Končno pa se ni streljalo, kakor v Ljubljani, končno je slavna avstrijska vlada pred hebskimi vstaji ponižno kapitulirala, ter je svoje uradnike v drugo mesto poslala — spat. Pred revolucionarji v Hebu je kapituliral c. kr. poštni erar, ali nikjer nismo čuli, da bi se kakšni visoki činitelji zgražali nad temi sadovi nemške surovosti.

Kaj je rodilo demonstracije v Ljubljani? To vprašanje je otročje, ravno tako, kakor je otročje daljše vprašanje, katera stranka jih je proizvela? Bili so izbruhli užaljene slovenske duše, ki se v bodoče ne bo dala več teptati, kakor je bila dosedaj teptana po avstrijski vladni modrosti. Navsezadnje bo morala le vlada odnehati, tista vlada, ki bi nas v Ljubljani rada zapirala, dočim je nemške razgrajanje na Štajerskem z visokimi redovi odlikovala. Če zapirajo Slovence v Ljubljani, naj zapirajo tudi Nemce v Celju in Mariboru, da bomo vsaj v arestih enakovrni!

Ne vprašam dalje, so li ljubljanske demonstracije kaj dobrega rodile?

O vsem drugem molčim. Le toliko omenjam, da so obrodile sad, ki se podceniti ne sme. Če se taji, ali ne taji, resnica je pa vendar, da so se ravno vsled ljubljanskih dogodkov jugoslovanski državni poslanci spojili v ožjo vrsto, tako da imata sedaj Hoehenburger in Bienenrth predseboj združene slovenske bajonete, ki ne bodo dopuščali, da bi nam Nemci slovensko zemljo tako zobali, kot so jo zobali še sedaj.

Te združene slovenske bajonete pozdravljamo z radostjo, ne kot strankarsko armado, pač pa kot skupno armado slovenskega naroda! Gre se tu zgolj le za narodnost, in zatorej je treba odkritosrečno in lojalno postopati, da se po nepotrebnem ne zanese nesloga med vrste, katere so zasedle bojna mesta proti nemškemu Bienenrthovemu ministru!

V tem oziru hočemo biti odkritosrečni, ali odkritosrečnost zahtevamo tudi od strani, katera nam je — če se ne dotikamo narodnostnega vprašanja — politično nasprotna. Z eno besedo: odkritosrečnosti zahtevamo tudi od S. L. S.

Tukaj je javna tajnost, da so nekateri faktorji v S. L. S. takoj od pričetka skušali ljubljanske demonstracije v to izorabljati, da bi jih potisnili na slovensko napredno stranko, katero bi tako pri visoki vladi in pri visokih činiteljih do kosti očrnili. Po tem bi bila samo S. L. S. stala na solnu vladnega dopadajanja, slovensko napredništvo pa bi bilo naivno zdihovalo pod železno pestjo nemške vlade! To nakano so takrat pokvarili boljši in številnejši elementi S. L. S., ki niso hoteli v sebi zatajiti slovenske krvi, katera je močila tlak ljubljanski.

Kakor pa je danes videti, se vrača stara taktika: zopet hočejo napredni stranki prideliti vso odgovornost za ljubljanske demonstracije, sebe pa oprati, da bi nemški Dunaj imel svoje dopadajanje nad njimi! Zopet čujemo kričanje: te nesrečne demonstracije so nam pri višjih činiteljih vse pokvarile in le ena tolažba je ostala, da so namreč demonstracije le liberalni povzročili!

Prvič je neresnično, da so demonstracije povzročili samo »libe-

ralei«, ker bi človek drugače moral misliti, da v S. L. S. nimajo ne duše, ne občutka, nasproti nemškemu divjanju, katero se znaša nad Sloveni na Spodnjem Štajerskem in drugod! Drugič je pa tudi neresnično, da bi bile demonstracije pripravljene, ker pri S. L. S. dobro vedo, da se jih je udeležila obilo njihovih pristašev. S človeškega stališča te demonstracije obsojamo, s političnega stališča jih pa ne obsojamo, ter jih nočemo obsoditi! Kdor sedaj javka nad njimi, ter jih hoče eni sami stranki v žep potisniti, ta je zastopnik tistega slovenskega servilizma, ki je do sedaj imel eno samo in edino lastnost, da se je pred visokimi činitelji, to je pred vsakokratno avstrijsko vlado do tal, priklanjal, ter s tem le dosegel, da ga je vsakokratna avstr. vlada od zadelj prav komodno v zadnjico breala. Ta servilizem izhaja še iz tistih dob, ko je bil vsak Slovenček rajsko vesel, če je nanj padel srebrni križec s krono, ali pa brez krone, katerega mu je pridobil kak nemški okrajni glavar. Ta servilizem naj že vendar enkrat poneha, do sedaj je bil v vseh naših strankah preveč zastopan in tudi slovenska duhovščina ga je prav prisočno gojila! Čemu? Samo zategadelj, da slovenski narod na zgoraj nobene veljave ni imel, in da so po njegovim hrbtu neprestano pokali vladni brezovci!

Čemu bi neprestano le vedno s smrtnim strahom na zgoraj gledali, glejmo v prvi vrsti nase. Mi smo in bodemo vsikdar pošteni državljani avstrijski, ali radi te poštenosti zahtevamo, da tudi vlada z nami posteno ravna! Te avstrijske vlade se morajo že vendar enkrat spokoriti do prepričanja, da so avstrijske vlade radi Slovencev na svetu, in ne Slovence radi avstrijskih vlad! Slovence hočemo biti faktor, s katerim naj računata tako dinastija kakor vlada. Časi ponižnega trebihoplazjenja so pri kraju, in ker je videti, da ta misel preinja dandanes tudi slovenske državne poslance, in da so posebno zadnje čase po nji uredili korake svoje politične taktike, nam na misel ne pride, da bi jih pri teh korakih motili. Nasprotno lojalno in odkritosrečno jih hočemo pri teh korakih podpirati, tembolj, ker je ta nova politična taktika — in naj se to še tako taji, — zrasla na krvavi njivi ljubljanskih demonstracij!

Na to govori dr. Švigelj o organizaciji stranke. Razlagal je bistvo nalogo in važnost organizacije narodnonapredne stranke. Ako bi bilo smeti verjeti vsem obljubam S. L. S., da hoče delati samo v prid slovenskega naroda, ne bi nas bilo treba — toda obljuba le dolg dela ne pa terjatve in ravno nasprotna nam stranka že po svoji temeljni sestavi ne daje jamstva za to, da bi ji bilo delo za narod in narodnost prva in glavna briga. Res je, da smo po znanih septembrskih dogodkih zasnovali nekako slog, toda taka sloga je slabša od najhujšega boja, če se tišči, ki ga složni njegov nasprotnik tišči ob steno, sploh ganiti ne sme, in če se le gane, stem že — slogo krši. Potem le raje soglašajmo z dr. Krekom, ki si bolj želi krepilnega boja z načelnim nasprotnikom, kakor motovila brez boja in tekme. Narodno napredna stranka je torej že za naravni razvoj slovenskega naroda pomembna, zato pa se je mora vsak pristaž z jekleno enerzijo okleniti in skrbeti, da se stranka ojači ne pa slabi. Na mesto večne kritike in stokanja mora stopiti resno delo. Pri tem pa je upoštevati dvojno načelo: v narodnem oziru mora vladati jedinstvo, tu ni nobenega pardona, na rodni zemlji moramo biti mi gospodarji, za tujo ta ni prostora in tu moramo podajati roko tudi svojemu nasprotniku; prej volim rojaka, čeprav političnega nasprotnika, nego inorodca! Nehati mora tudi divja gonja proti posumnim stanovom pred vsem proti duhovščini. Ni eden odgovoren za vse in vsi ne za enega, napada naj se onega, ki zasluži, a vedno le dostojno! Bojno orožje bodi v prvi vrsti pošteno. V gospodarskih vprašanjih je treba svobode. Razvoj in napredek je le tam mogoč, kjer vlada prosta tiska. Če pride pridnejši prej k cilju, naj te bodri a ne srdi. Nehati mora skrb, da našemu kmetu ni pomoči — je mogoča pomoč, a treba ga je vzdigniti do spoznanja, da dandanes ne zadošča samo delo s plugom in motiko temveč, da je treba pritegniti obrt in kupčijo, kdor si hoče rešiti ped svoje zemlje, Izrabljati se ne smeš dati za drugam, ki se slone na zdravi podlagi, temveč uganjajo sleparsko gospodarstvo, le da uničijo par, liberalnih trgovcev. Proti tem odločen nastop! Pred vsem pa treba osebne agitacije ne le po gostilnah temveč tudi v osebem obveščanju predvsem domači v rodbini. Vsak naprednjak vzgajaj ženo in otroke v naprednem zmislu, potem ne bo slovenska stranka le na par možeh, temveč bo utrjena v narodu. Končno pa uvedimo, medsebojno kontrolo v tem

zmislu, da stori vsak, kar vidiš da drugi ne stori... Da b, moči tem idejam pomagati v življenje treba decentralizirane organizacije pod jednotnim vodstvom, treba je trdnjavo po deželi, da se čuva središče Ljubljano; nad Ljubljano mora vedno plapolati bela zastava. Če bo vsak naprednjak trden značaj, sokol po misli in delu, se bo uresničila govornikova molitev, ki jo je poslal pred leti proti sinjemu nebu ob krasnem vsestranskem razgledu z vrha slovenskega Triglava zroč širom krasne slovenske domovine bodina slovenski grudi Slovenec slovenski gospodar.

Poslušalci so odobravali oba govora. Vnelo se je nekaj debate, posebno radi razdelitve sena. Tudi v cerkniški občini, kakor drugod, je klerikalna stranka pristransko postopala. Najprej sta župan in dekan soglasno določila tiste, ki bi bili podpore vredni. Ko pa je akt oddan bil na okrajno glavarstvo, so klerikalci zahrbtno pri okrajnem glavarstvu izposlovali podpore za svoje ljudi, tako da so dobili podporo največkrat oni, ki so jo bili najmanj potrebni! In pač ravno tako, kot v Ljubljani, ko je dala slavna vlada bogatašu Maroltu sena, koruze in otrobov, dasi ima poštenjak najmanj 200.000 K v hranilnici. Pa je vendar dobil podporo, ker so ga klerikalci priporočili, drugi — reveži — pa niso dobili nič.

Z navdušenjem je bila sprejeta misel, da se za sodni okraj cerkniški ustanovi politično društvo. Takoj se je izvolil pripravljalni odbor, ki v kratkem vse potrebno ukrene.

Konference s strankami.

Dunaj 1. marca. Ministrski predsednik baron Bienenrth je danes konferiral z zastopniki poljskega in italijanskega kluba. V konferenci s Poljaki se je v prvi vrsti razpravljalo o vprašanju novega ministra rojaka. Ker je minister Abrahamovic že pred par dnevi dal baronu Bienenrthu svoj portfelj na razpolago, so poljski poslanci predlagali, naj se za njegovega naslednika imenuje poslanec Duleba. Vkljub temu se vprašanje o odstopu ministra Abrahamovica ni definitivno rešeno. Kakor stvari sedaj stoje, se ni nadejati, da bi se stvar rešila pred prvo sejo državnega zbora.

Italijanski poslanci so v konferenci z baronom Bienenrthom pred vsem sprožili razgovor o vseučiliškem vprašanju. Naglašali so, da bodo Italijani svoje stališče napram ministru uravnali po vladnem ukrepu, da bi se italijansko vseučilišče ustanovilo v Trstu ali kje drugod. Baron Bienenrth je italijanskim poslancem znova obljubil, da se bo zavzemal za ta italijanski postulat določenega zagotovila, da se italijansko vseučilišče otvori v Trstu, pa jim ni mogel dati.

Jutri bo baron Bienenrth konferiral z zastopniki „Slovenske enote“. Pri tem posvetovanju bosta navzoča ministra dr. Žatek in dr. Braf.

Rusija in Srbija.

Belgrad 1. marca. V srbskih vladnih krogih vlada silno razburjenje in sicer radi vesti, ki jo je sporočil ruski poslanik Sergejev ministru zunanjih del dr. Milovanoviću. Misel na kompenzacijo, ki jo je srbska vlada sprejela v svojo prvo protestno noto proti aneksiji Bosne, je sprožil Izvoljski, ki je srbsko vlado utrjeval v nadi, da se bodo njene teritorialne zahteve izpolnile. Predvčerajšnjim pa je poslanik Sergejev neoficialno dr. Milovanovića obvestil, da se je Izvoljski prepričal, da ne bo mogoče doseči zahtevanih teritorialnih kompenzacij. Vendar pa se bo ruska vlada trudila, da evropski areopag ne bo rešil aneksijskega vprašanja vsaj dotlej, dokler se ne bo ponudila ugodna prilika, da se bo dalo kaj doseči za Srbijo.

Pariz 1. marca. Ruska vlada je odklonila skupno intervencijo vseh vevlesil v Belgradu ter je sklenila, da bo sama v prijateljskem tonu opozorila srbsko vlado na nevarnost, ki grozi Srbiji, ako bi z orožjem v roki hotela rešiti spor, ki je nastal med njo in Avstro-Ogrsko radi Bosne.

Obenem bo ruska vlada pozvala Srbijo, naj formulira svoje gospodarske zahteve. Čim bodo te zahteve znane, bo Nemčija vprašala avstro-ogrsko vlado, kakšne gospodarske koncesije hoče dovoliti Srbiji, ako se le-ta odpove teritorialnim kompenzacijam.

Rešitev konflikta se odgodi do konca aprila.

Belgrad 1. marca. Vlada smatra sedanjí položaj za neugoden za rešitev srbskega vprašanja. Vojni minister general Živković je v seji ministrskega sveta pretekli četrtek naglašal, da je treba rešitev konflikta z Avstro-Ogrsko odgoditi do konca aprila. Za Srbijo ugodno rešitev pa je mogoče doseči, ako bodo srbske zahteve podprte s močno, na boj pri-

pravljenjo armado. Temu naziranju vojnega ministra je pritril ves ministrski svet in kralj Peter sam. Po poročilu generala Živkovića bo srbska armada do konca aprila popolnoma pripravljena za vse slučaje. In takrat bo tudi Srbija v položaju izsiliti, ako treba tudi z orožjem v roki, rešitev srbskega vprašanja.

Vojne priprave v Srbiji.

Belgrad 1. marca. Skupščina in ministrski svet sta dala vojnemu ministru popolno svobodo, da lahko prosto po svojem najboljšem prepričanju odločuje v vseh vojaških vprašanjih. Z ozirom na to je general Živković nakazal vsem tvrdkam, ki so prevzele dobavo orožja in streljiva za Črno goro, potrebne vsote s pozivom, naj čim najprej efektivirajo dobljena naročila. Posamezni voji 7. in 18. pehotnega polka so bili poslani na bosansko mejo, kjer se imajo znatno pomnožiti obmejne straže. Srbska armada se koncentrira kolikor mogoče v ugodnih pozicijah v notranjosti, ker se na obrambo Belgrada obče ne misli.

Belgrad 1. marca. Vojno ministrstvo je poklicalo pod zastave vse črnovojne. Orožne vaje bodo trajale samo par dni. Odredile so se zgolj v to, da se vojna uprava prepriča, če črnovojniki znajo rabiti orožje, ki so ga pred meseci razdelili med nje.

Belgrad 1. marca. Uradno se dementujejo vesti inozemskih listov o izrednih vojnih pripravah ob Dunavi in v belgradskih okolici. Te vesti imajo prozoren namen, Srbijo v sedanjem momentu predstaviti svetu kot pravokotja ter s tem opravičiti eventualni naval Avstro-Ogrske na srbsko ozemlje. Srbija hoče sicer biti pripravljena za vse eventualnosti in se za to oborožuje, vendar pa nima sedaj nobenih provokatornih namenov. Šele če bi se prepričala, da se njene opravljene zahteve ne izpolnijo, bo posegla po orožju.

Zahteva črnogorskega kneza.

London 1. marca. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da je črnogorski knez Nikita obvestil angleško vlado, da mora v svrhu ojačenja svojega položaja zahtevati, da se Črni gori odstopi Spiš. Če se mu dovoli ta koncesija, je baje pripravljen se ločiti od Srbije.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. marca.

— Zagrizeni klerikalci a slabi juristi.

Državno sodišče je govorilo. Ta najvišja instanca je razsodila, da je deželna vlada kranjska kršila zakon, ko je priznala kmetskim volilcem v kuriji mest in trgov volilno pravico. Iz veljavnih postav je državno sodišče dognalo in dokazalo, da je bilo protizakonito, priznati kmetskim volilcem v mestni kuriji volilno pravico. Klerikalce je ta razsodba najvišje instance v tacihi vprašanjih hudo razjirala in izkašljali so se v večeršnjem „Slovenou“. Pokazali so tam, da so pač zagrizeni klerikalci a slabi juristi in da ne vidijo dlje, kakor do konca nosu. „Slovenec“ pravi, da razsodba državnega sodišča nima zvršilne moči in da ima o tej stvari odločevati edino le deželni zbor, ki ni vezan na nobeno razsodbo, temveč odločuje po lastni volji. To se pravi: po mnenju klerikalcev sme deželni zbor storiti kar hoče in teptati tudi postavke kakor hoče. To pa je velika zmota. Tudi deželni zbor se mora držati postav in če bi hotel postavo kršiti bi bil čisto gotovo razpuščen. Razsodba državnega sodišča se vpira na veljavne zakone in ker so vsi vladni funkcionarji prisegli, da bodo v vsem delali po zakonu, se bo vlada v slučaju novih volitev morala ravnati po razsodbi državnega sodišča. Čemu pa imamo državno sodišče, če bi smela vlada njegove razsodbe zaničevati in prezirati. Vlada se bo torej morala ravnati po tej razsodbi pri razpisu volitev in pri volitvi sami. In deželni zbor? Če bo hotel in mogel svojo moč zlorabiti, če bo hotel kršiti postavo, bo lahko dotično volitev razveljavil — a stem ne bo ničesar dosegel. Vlada mora tak deželni zbor razpustiti, ki vedoma in namenoma krši postavo. Dokler živimo v pravni državi, ne sme vlada trpeti nobenega kršenja postav. Sicer pa deželni zbor sploh ne bo prišel do tega kršenja postav — to klerikalcem lahko že danes garantiramo. Dokler bodo veljale sedanje postavke za volitev v dež. zbor, dotlej se bo tudi spoštovala na teh postavah sloneča razsodba državnega sodišča. Eno pa deželni zbor lahko sklene, seveda če bo mogel. Sklene namreč lahko premebo postav. Tem potom more doseči vse, kar hoče — če ima namreč zadostno moč, z nasilstvom

kakor ga obeta „Slovenec“ pa ne bo dosegel ničesar. Zanimiv pa je „Slovenec“ izbruh vendar. Iz njega se namreč vidi, s kako strastjo skušajo klerikalci spraviti meščanstvo ob svoje zastopstvo v dež. zboru; tisto meščanstvo, ki plačuje skoro dve tretjini vseh deželnih doklad.

— Ali slovensčina ni več deželni jezik na Štajerskem? Piše se nam iz Celja dne 1. marca t. l.: Vodstvo okoliške šole v Celju odpisalo je te dni priporočen list ravnateljstvu c. kr. obrtne šole v Gradcu Eden učitelj deske okr. šole celjske prosil je namreč za sprejem v risarski tečaj, ki bode letos na imenovanem graškem zavodu. Sava je bila prošnja slovensko spisana in istotako po šolskem vodstvu slovensko opremljena. — A glej! Čez dva dni dojde pošiljatev nazaj s stereotipno opasko ravnateljstva: „Wird nicht angenommen, weil hier amtlich unverständlich!“ Ta je pa res lepa! Teda, državni zavod na Štajerskem, kjer je dobra tretjina prebivalstva slovenska, je zavrnil uradno pošiljatev zgolj iz razloga, ker je bila tista slovensko koncipirana! Državni zavod, ki je vendar na Štajerskem tudi nam Slovence namenjen, pa tako zapostavlja naš jezik! To je naravnost nesramno! — Mi opozarjamo na to dejstvo naše poslance ter zahtevamo, da tozodevno ukrepejo svoje. Dokazila na razpolago.

— Slovenski kandidati za deželnozbornice volitve na Koroskem so sledeči: V kmečkih skupinah: 1. Velikovec Dobrlavas: grebinski župan g. Fl. Ebersdorfer v Ravžu; 2. Plibork-Zeleznakaplja: gospod Fr. Grafenauer, drž. poslanec in posestnik na Brdu, event. gosp. Val. Podgorc v Celovcu; 3. Beljak-Paternion-Rožek: g. Jan Vošpernik, posestnik v Zg. Jezercih pri Vrbi; 4. Trbiž-Podkloster: g. Josip Skrbina, p. d. Kazin, posestnik in živinozdravnik v Hudič Dolih pri Vratah. — V splošni skupini: 5. Celovec-Velikovec, Dobrlavas, Plibork in Zeleznakaplja: gospod Fr. Grafenauer, drž. poslanec in posestnik na Brdu.

— Volilne liste za volitev v mestni svet tržaški so razpoložene v javen vpogled od 8. sučca d. 18. malega travua vsak dan od 8. dopoldue do 3. popoldne (ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldue)

— Iz šolske službe. Okrajni šolski svet v Krškem je imenoval gđ. Ivana Mesec za provizorčno učiteljico in šolsko voditeljico v Črneči vasi.

— Iz poštne službe. Absolviran srednješolec I. Oblak je dodeljen kot poštni praktikant ljubljanski pošti. — Poštni asistent Hugon Ferline je premeščen iz Puja v Maribor. — Poštarija v Podčetrtku Roza Wester je imenovana za poštarijo II razreda 2. stop. v Pristavi.

— Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes v torek se poje zadnjič opereta „Mascotte“ (srednonsavila); ob enem poje zadnjič g. Hess, ki odide v Prago. — V petek se pojeta operi „Cavalleria rusticana“ in „Pagliacci“ za nepar; — v nedeljo pop. se igra gramoz, zvečer se poje opereta. — Dramsko osebje pripravlj. Bourgetov Curryjev igrokaz „Razporka“, operno pa Čajkovskega opero „Evgenij Onegin“. Operetno osebje pripravlj. Suppejevo opereto „Don Juanita“.

— Radogoj. Občinski zastop deželnega stolnega mesta Ljubljane je dovolil dijaškemu podpornemu društvu „Radogoj“ za leto 1909 700 K. občinski zastop mestne občine Kranj pa 100 K podpore. Živele zavedne slovenske občine! G. notar in deželni poslanec Ivan Plantan, dolgotletni redni član in odbornik „Radogoja“, je postal ustanovnik z ustanovnino 100 K ter je povrh še društvu naklonil 50 K podpore. Vsem darovalcem iskrena hvala!

— Za narodni sklad. V sled zgubljene stave izročila sta gg. dr. Anton Švigelj in Alojzij Vernik za narodni sklad vsak po 10 K, kateri vsti je pridejal tudi zmagovalce g. deželni poslanec Josip Turk svoj obulus v znesku 10 K. Živeli!

— Mesto venca umrlemu načelniku „drsaškega odbora“ gosp. odvetniku dr. Albinu Kapusu darovali so člani tega odbora za „družbo Sv. Cirila in Metoda“ 37 kron.

— Prijatelji rajnega gosp. dr. Albina Kapusa darovali so prebitek na njegovo krsto položenega venca v znesku 23 K v nabiralnik družbe Sv. Cirila in Metoda pri „Roži“.

— „Radogoj“ je daroval župan Hribar mesto venca na grob gospe Marije Vindišve 25 K.

— „Ruski kružek“ ima danes ob 8 zvečer svoj občni zbor v srebrni dvorani hotela „Union“. Odbor poziva člane, naj se v 8. m največjem številu udeleže občnega zbora, ki je sklepčen samo, ako je navzočih vsaj tretjina vseh članov.

„Slovenski Branik“ prijavlja odprto pismo dr. V. Krisperju kot predsedniku „Naše straže“, naj skliče občni zbor, kateremu bodi naloga, izvoliti nov delaven odbor. Jeseni je bilo deset let, kar se je ustanovila „Naša straža“, spi pa že devet in pol leta.

Sokolova maškarada. Vse one, ki imajo račune za Sokolovo maškarado 7. juldno prosimo, da jih do 10. t. m. predložijo, ker se na kasnejše dole ne boče oziralo. — Odbor ljubljanskega Sokola.

Ljubljanski športni klub vabi na plesni večer, katerega priredi dne 6. marca 1909 v veliki (ne kakor je bilo naznanjeno v mali) dvorani „Narodnega doma“. Začetek ob polu 9. večer. Sodeluje „Slovenska Filharmonija“. Toaleta športna ali sicer. Da se izogne neljubim pomotam, ki se dogajajo pri razpošiljanju vabil, doposlala so se vabila samo članom. Odbor pa vljudno vabi vse prijatelje športa na ta plesni večer.

Roditeljski sestanek na II. državni gimnaziji. V soboto zvečer se je vršil v telovadnici II. državne gimnazije tretji letošnji roditeljski sestanek. Zaradi slabega vremena udeležba ni bila velika, kakor pri prvih dveh sestankih, a vžilo temu še prav številna. Navzoče je pozdravil gospod svetnik dr. Bezjak in potem je predaval g. dr. Gvidon Sajovic o vzgojnem vplivu opazovanja narave, čitanju te neizmerne, neizčrpne večne knjige, katere nudi le tistemu užitek vsega svojega čara, kdor jo z zanimanjem čita. Namen šole je dobro vplivati na vzgojo duševnosti in srca, in edino najprimernejših šolskih predmetov v ta namen je naravoslovje, ki naj uči mladino opazovati naravo. Koliko da n. pr. razmišljavati boj za obstanek, za katerega je opremila narava svoja bitja z najrazličnejšimi sredstvi. Kaka veličanska razlika je med živalmi, ki se hranijo z mesom, in onimi, ki se hranijo z rastlinsko hrano. Proti zasledovalcem je živalstvu eno najvažnejših obrambnih sredstev varovalna, simpatična barva. Poljski zajec je prsteno rjav, da ga ni razločiti od prsti v razoru, planinski pa je poleti skalnat siv, pozimi pa snežno bel. Tako je izpremenljiva barva tudi pri pticah, n. pr. pri jerebu, kačah, belouški, da, celo pri ribah. Na severu imajo živali svetlo, na jugu temno, v puščavi peščeno-rjav barvo. Je pa še drug način prilagodenja živalstva okolici, emigracija ali opijanje prilagodenje. Pred kratkim so našli ob Krki velike „gade“, ki so se pa izkazali kot nestrupene kače, ki so se v barvi prilagodile močnejšemu gadu. Tako je tudi pri metuljih, ki so podobni čebeli, oči črnijo. „Suhi plot“ je koblica, ki je popolnoma podobna trhlji vejici, „živi list“ pa zelenemu peresu. „Kresnica“ ima v obrambo svojo „lučko“, in njeni zasledovalci se je izogibajo, boječ se, da ne bi se opekli. Čim manj drugih obrambnih sredstev ima žival, tembolj skrbi za skrivališče. Močna uveda ne napravljata umetnih gnezda, mali tiči pevci pa zelo skrbno. Pri prehranitvi opažamo, da se živali, ki v zimskem času ne dobe dovolj hrane, ali preselijo, ali pa zaspe. Koliko da torej opaževati naravo. Treba je torej navajati mladino na to, da opazuje in izpoplavlja naravo. Poleg tega pa je treba dobrih naravoslovnih knjig. Saj imamo Slovenci svojega Erjavca, na katerega smo lahko ponosni. Poleg njegovih spisov naj čita mladina dobre naravoslovne spise v drugih jezikih. To čitanje jo bo vnelo za opazovanje narave. Mladina zahteva dela, mora delati, sicer je mrtva. Če pa ji damo primerno delo, jo mnogokrat odvrnemo od slabih potov. Odprimo torej mladini knjigo narave in učimo jo čitati v njej. Gosp. svetnik dr. Bezjak se je zahvalil predavatelju za njegovo zanimivo in poučno predavanje ter zaključil roditeljski večer, naznanivši, da se prihodnji tak večer priredi najbrž meseca marca.

Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem je imelo v soboto zvečer v Perlesovi restavraciji v Prešernovih ulicah pod predsedstvom g. O. Planinca svoj letošnji redni občni zbor. Iz odborovega poročila o društvenem delovanju posnemamo, da je imelo društvo v pretečenem letu en občni zbor in da je rešil odbor društvene zadeve v 13 sejah. Od 34 odborov došlih prošenj za podpore je bilo za prošilce rešenih 31 ugodno in tri neugodno. Dne 20. decembra je priredilo društvo običajno božičnico, ki je kakor prednice, popolnoma dosegla svoj namen. Med letom sta odmorila društvu člana Alojzij Koprivnikar in Rudolf Lunder. Dne 31. dec. 1908 je šlo društvo 163 članov, in sicer v Ljubljani 140 ter po deželi 23. Računski zaključek izkazuje 967 K 89 v dohodkov in 794 K 14 v stroških, tedaj 173 K 75 v prebitku, s katerim je društveno premoženje naraslo koncem minulega leta na 2522 K 14 v. Odstopivšemu odboru se je podelil absolutorij in se izrekla vsem društvem dobrotnikom zahvala. — V odboru za leto 1909 so bili voljeni z

vzklikom tile gospodje: O Planinc predsednikom, I. Komar podpredsednikom, P. Jeločnik, zapisnikarjem, A. Strekelj blagajnikom, S. Dražil in F. Krašovic odborniki, K. I. Lampič in A. Volek namestnikoma ter S. Lehpamer in M. Popović pregled. računov.

V Postojni je umrl danes ponoči g. Anton Dittrich, posestnik in trgovec. Pokojnik je bil vrl narodnjak in zvest pristaš narodnonapredne stranke. Med svojimi stanovskimi tovariši je užival velik ugled, zato so ga izvolili tudi v trgovsko in obrtniško zbornico, katere član je bil dolgo vrsto let. Postojna je s smrtjo Dittricha izgubila enega svojih najuglednejših občanov, narodnonapredna stranka pa enega najzanesljivejših svojih pristašev na Notranjskem. Pogreb bo jutri v sredo ob 4. Bodi vrlemu možu blag spomin!

I. rodni občni zbor logaškega „Sokola“ se je vršil v nedeljo, dne 28. svečana ob 4. popoldne v gostilni br. Frana Hladnika. Iz taviškega poročila posnemamo sledeče: Društvo šteje 64 članov, izmed katerih je 11 ustanovnikov. Med letom je preminul vrli br. Vinko Virant, katerega so spremenili bratje korporativno k zadnjemu počitku. Društvo kolekuje vsa pisma z narodnim kolkom ter vzdržuje in vodi javno ljudsko knjižnico in čitalnico v Dol. Logatu. Največ knjig so darovali: gđ. Mimi Tollazzijeva, ga. Pepi Sioherlova, g. vr. Ernest Mayer ter Jakob Cembra. Društvo se je udeležilo 12. julija I. zletu notranjskih sokolskih društev v Logatu, 1. septembra otvoritve Sokolskega doma v Žireh in 20. sep. pogreba nedolžnih žrtv v Ljubljani. 31. decembra je priredilo v vsakem oziru krasno uspehi Silvestrov večer z javno telovadbo, petjem, tamburiranjem, gledališko predstavo in plesom. Odbor je imel devet sej. Blagajna izkazuje 13 K 4 v prebitku, skupno premoženje pa znaša 1061 K 64 vin. Članstvo je imelo v l. 1908 od 1. maja 96 telovadnih ur, v katerih je telovadilo povprečno 8 telovadcev vsako uro (naivež 14, najmanj 4), naraščaj pa 107 ur, v katerih je telovadilo povprečno 12 dečkov (največ 18, najmanj 6). — Telovadci so sodelovali 12. julija pri prostih vajah in z eno vrsto orodja, 1. septembra pri prostih vajah v Žireh, na Silvestrov večer pa se je vršil v salonu hotela „Kramar“ prvi samostojni nastop članstva in naraščaja, ki sta izvajala proste vaje (naraščaj s palicami) ter skupine. Odboru se je na predlog računskega preglednika br. Bajca izrekel absolutorij z zahvalo. Novi odbor je bil izvoljen in se je takoj po občnem zboru sestavl sledeče: starosta: Fr. Hodnik, podstarosta: Fran Hodnik, načelnik: Tomo Tollazzi, tajnik: Anton Verbič, blagajnik: Josip Tollazzi, orodiar: Ivan Sebenik, odborniki: Ivan Rhar, Mijo Gostiša, Mirko Zavrtnik, Josip Josip Gosar, Ivan Jerina. Za preglednike računov sta izvoljena: Anton Bajo in Fran Korenčan; namestnika: Gustav Aulley in Fran Rapar. Kot odposlanca na občni zbor „S. S. Z.“ sta določena: Fran Hodnik in Josip Tollazzi, njujn namestnik: Mijo Gostiša. Na predlog živinozdravnika brata Majdiča se je zvišala članarina podpornih članov za 40 h ter se je naložilo odboru, da ukrene potrebne korake radi zgradbe lastne telovadnice. Na zdar!

Iz podzemeljskega kraljestva. Včeraj so se vršila v večji družbi nova raziskovanja velikih nabiralnikov virja Krke: „Zatočnih jam“ v Radenjski dolini. Pri tej priliki so se jame na več krajih fotografirale. O uspehih teh novih raziskovanj poročamo prihodnjič. Tu bodi le se omenjeno, da treba naša članka o Radenjski dolini glede nekaterih tiskovnih, ozir. pisovnih pogrškov popraviti in sicer: Namesto „Ludenska“, ali tudi „Lučenska dolina“, pravilno: „Luška dolina“; namesto „Radna“ (vas in potok), pravilno: „Račna“; namesto „Suha Krajika“, pravilno: „Suha Krajina“ itd. Vsekakor je čudno, odkod ime „Radenjska dolina“, „Radenjčani“, dočim se obe vasi in potok imenujeta „Račna“.

Najdeno truplo. Pri Radovljici so našli dne 6. m. m. truplo nekega, do sedaj še neznanega človeka, ki je prejšnji dan po okolici beračil. Navedenec je okoli 50 let star, bolj velikega, vitkega stasa in črnih las in brk. Kjer ga pogrešajo, naj naznanijo orožništvu v Radovljici.

Slovenska čitalnica ter Bralno in pevsko društvo v Mariboru priredita v nedeljo, 7. t. m. v „Nar. domu“ predstavo „Desetega brata“.

Prekmurški Slovenci so v zadnjem času pokupili v radgoneskem okraju na Štajerskem 89 posestev. Nemci se že tresejo, kaj da bo v Radgono.

Okrajni gozdar na Ljubnem Bogomir Grill je premeščen v Radgono.

Potres. V nedeljo okrog 11. ure so čutili po celem Zg. Štajerski lahke potresne sunke. Najhujši sq bili v Lubnem in okolici.

Ustavljeno je ves železniški promet za nedoločen čas na progah Beljak-Ponteba, Beljak-Podroščica in Celovec-Jesenice. Trst

Velike pomanjkanje vode je nastalo v Sežani, kjer so se izpraznili vsi vodnjaki. Ljudje hodijo po njo v oddaljeno Opčino ali pa prevreajo umazano lužnato vodo.

Zupančičev večer priredi 5. marca v prostorih „Lehrerhausa“ na Dunaju slov. akad. društvo „Slovenija“. O Zupančiču bo predaval dr. Prijatelj.

Društvo „Zvezda“ na Dunaju priredi v nedeljo, 7. marca v dvorani Lehrerhausverein v VIII. okraju (Lange, 20, Josefsg. 12) zabavni večer z godbo, petjem in prosto zabavo.

„Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju“ so naravnost poslali: 100 K: sl. Posojilnica v Mariboru, 50 K: sl. Posojilnica v Ribnici, 30 K: Dr. Stanko Lapaune, odvetnik na Dunaju, po 20 K: Dr. Janko Babnik, c. kr. dvorni svetnik na Dunaju, Franc Kušar v Mengšu, po 10 K: Josip Bahovec, inšpektor državno-žel, družbe, Franc Gogala, c. kr. rač. ravnatelj, Dr. Fr. Kartin, zobozdravnik, Karel Luteršek, c. in kr. vojaški oskr. upravitelj v p. vsi na Dunaju, Dr. Valentin Kušar v Ljubljani, Alojz Strekelj v Komuni in Dr. Anton Švigelj, advokat v Ljubljani; po 6 K: Rajko Peršak, c. kr. prof. v Ljubljani in Jakob Volk, uradnik na Dunaju; po 5 K: Ivan Grčar, Ivan Mejač, Viktor Rohrmann, Andrej Šarabon, trgovec, vsi v Ljubljani in V. Kovačič, gostilničar na Dunaju; po 4 K: L. Schwentner v Ljubljani, po 3 K: Val. Kopitar, uprav. „Slov. Nar.“ v Ljubljani in Valentin Stergar, c. in kr. voj. višji rač. svetnik na Dunaju; in po 2 K: Bogdan Kobal, c. kr. dež. sod. svetnik na Vrhniki in Ivan Rozman, župnik pri sv. Jakobu v Ljubljani. — Darove sprejema in izkazuje blagajnik Ivan Luzar, nadrevident juž. žel. v p. Dunaj, III/3 Reiserstrasse 27.

Stavka gostilničarjev in kavarnarjev v Varaždinu na Hrvaškem je napovedala 84 gostilničarjev in 5 kavarnarjev popolno stavko radi previsokih občinskih užitinskih doliad. Sklenjeno je, da traja stavka do 8. sušca, če ne pomore, potem jo podaljšajo.

Modni salon prej Benediktove trgovine je, kakor smo že poročali, kupila gospa M. Sedej-Strnad in odprla to samostojno trgovino v soboto. Gospa M. Sedej-Strnad je bila pri Benediktovi trdniki 12 let in je v vseh modnih starih vsestransko izveščana, kakor je itak znano občinstvu. Govorica, da tiči za g. M. Sedej-Strnad trgovce Benedikt je zlobna izmišljotina. Njegov modni salon je g. M. Sedej-Strnad kupila in je zdaj njena last. Tudi je čisto gotovo da bi mestna kot lastnica h še ne dovolila da bi se kaj nekorektnega vprizorilo. Trgovina bo narodna in bodi torej slovenskemu občinstvu tople priporočena.

Letošnja zima nas je obdarila z neljubo debelo snežno odejo. V sled velikega snega, kakor ga ni že bilo dolgo v Ljubljani je jako oviran ves promet po mestu, vključ vstrajnemu odstranjevanju. Cestna železnica ima velike težkoče in le počasi vozi kar ji napravi zamude. Enako se godi tudi železnicam, kljub njihovim izvrstnim sneženim plugom. Popoldne se je vendar vreme obrnilo in čutili je nenavadno gorak jug, ki bo spravil kupe z mesta, toda prinesel povodenj.

Ogenj na Bleiweisovi cesti je dokazal, da je sedanja ureditev odvajanja pepela potrebna reforma. Po drugih mestih imajo na dvorišču betonirane jame za pepel. Ali bi se ne dalo to vpeljati tudi v Ljubljani? Nadaljni nedostatek se je opazil glede gasilnih priprav v hiši. Očividno trdi, da bi bili sami v začetku pogasili ogenj, ako bi imeli le kako majhno brizgalnico, ki bi nesla vodo višje nego more človek vlti vodo iz vrča ali škafa. Na ti dve stvari opozarjamo s tem varnostne organe in hišne posestnike!

Pri nedeljskem požaru na Bleiweisovi cesti pogorelo je stranki, delavcu Ivanu Novaku vse imetje, rešili so si samo življenje. Ker je omenjena rodbina vsled požara popolnoma obubožala in se nahaja v največji skrajni bedi v tej zimi in mrazu, se apeluje na usmiljena srca, da tej nesrečni rodbini priskočijo na pomoč. Novak stanuje sedaj na Poljanski cesti v dr. Galatija hiši.

Poskušeni samomor. Včeraj popoldne se je v svojem stanovanju na Dunajski cesti št. 6 v samomorilnem namenu ustrelil samski strojni ključavničarski pomočnik Cankar, rojen l. 1891. v Palju ter pristojen na Vrhniko. Zadel se je pod desno stran prsi, a ostal je še pri življenju. Na lice mesta došli zdravnik g. dr. De-meter Bleiweis vitez Trsteniški ga je za prvo pomoč za silo obvezal ter odredil, da so ga z rešnim vozom prepeljali v dež. bolnico.

Neznano kam v svet je odšel 17letni trgovski vajenec iz Herzogwalda na Moravskem Rajko Lichovin in sicer zaradi hišnih preprirov. Pogrešanec je za svojo starost primerno velik in je oblečen v temno obleko.

V Ameriko jo je hotel danes odkuriti Ferdinand Gospodarič iz krškega okraja, še predno je pokusil vojaški kruh, a mu je na južnem kolodvoru službojoči nadstražnik Večerin še pravočasno preprečil nakano in ga odvedel v zapor.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 93 Slovencev, 170 Macedoncev in 182 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Dijak Ciril Zupančič je našel srednjo vsoto denarja. — Delavec Ignacij Zitnik je našel črno, ročno torbico. — Delavec Ignacij Šemrov je našel dva zavitka denarja. Vse se dobi nazaj na magistratu.

„Slovenska Filharmonija“ koncertuje jutri zvečer v kavarni „Evropa“. Začetek ob 9 zvečer. Vstop prost.

Javna dražba lesene podzidane hiše v Grabovcu na Dolenjskem z gospodarskimi poslopji, parcelami raznih kulturnih vrst živine i. dr. se vrši 5. sušca dop. ob 9. uri pri sodnji v Novem mestu. Določena vrednost znaša 5509 K 42 v, najmanjši ponudek pa 3672 K 95 v.

Drobne novice.

— **Konec turškega bojkota.** Kakor zatrjujejo v Trst došla poročila iz Soluna, Mitrovice, Janine in drugih turških mest, je bojkot avstro-ogrškega blaga vsled sklenjenega sporazuma med Turčijo in Avstro-Ogrsko povsodni ponehal.

— **Jubilej pruskega vojnega ministrstva.** Prusko vojno ministrstvo je včeraj slavilo 100letnico svojega obstanka. Slavnosti se je udeležil cesar Viljem, ki je pri tej priliki seveda tudi — govoril.

— **Sandanski v Carigradu.** Načelnik bolgarskih vstaških čet v Makedoniji, Sandanski, na čigar glavo je svoječasn turška vlada razpisala 1000 funtov, biva sedaj v Carigradu kot gost Mladoturkov. Pogaja se z vlado radi ustanovitve bolgarskih sol v sandžaku Seres.

— **Razpust splošne zdravniške organizacije v Sleziji** je izrekla odhodna delzna vlada, ker ni hotela organizacije prekriti bojkota, orglašenega čez tovarno za sodo, katere posestnik je — deželni glavar Slezijijski grof Larisch! Organizacije, pozor!

— **Prine Kuni,** japonski prestolonaslednik, kateri je na obisku na Dunaju, gre te dni v Budapešto, in od tod na Balkan, kjer namerava prepotovati v svrhu proučevanja vse balkanske države.

— **Snečni zameti v Turčiji.** Na progi med Zofijo in Carigradom je oblačilo vsled velikih sneženih zameotov več vlakov, med njimi tudi orientni ekspresni vlak, čigar stroj je zdrsnil s tira.

— **Zastrupilo se je 15 političnih ruskih izgancev,** kateri so bili vsled poskušnega bega iz Irkutska na smrt obsojeni. — Eden je umrl, 4 so v smrtni nevarnosti, ostale so rešili. Vojno sodišče jih je nato oprostilo smrtni kazni.

— **Morilec žensk v Berlinu.** Napadi na ženske v Berlinu so ponehali. Zaprl so namreč glavnega napadaleca nekega 23letnega H. Schröderja, brezposelnega trgovskega potnika.

— **Demonstracija Srbov in Črnogorcev** v Carigradu. Pri predstavi »Die lustige Witwe« v Carigradu so vprizorili navzoči Srbi in Črnogorci bujno demonstracijo ter zagrozili med klici: »Ta opereta nas žali!« Živela Srbija! Živela Črnagora! da bodo v slučaju da se igra nadaljuje, streljali. Predstava se je odložila, zaprtih je bilo kakih 30 oseb — med njimi tudi več uslužbenecv francoskega in ruskega poslanstva.

— **Stara pravda.** V Ruz pri Pisku na Češkem je prišel sodni sluga z orožniki, da bi kmetom odvzel 2 njivi, katere je sodišče pripoznalo knezu Lobkovicu. Kmetje pa, kateri imajo stara pisma, ki dokazujejo njihovo last, so se zbrali in odločno uprli. Orožniki so uvideli, da bi le z bajoneti in krogliami kaj opravili in brzojavno vprašali, če hočejo razlastitev izvršiti, na kar je oblast razlastitev preložila.

— **Kri si je zastrupila** 16letna hčerka nekega nemškega trgovca v Kahiri pri rezanju kurjih očes ter je v kratkem umrla. Ko je njena strežnica, jako udano dekle, o tem zvedela, prerezala si je vsled žalosti srčne žile in izkrvavela.

— **Zadnji Mehikanec.** V Lawstone v Ameriki je umrl v visoki starosti zadnji Mehikanec, potomec rodu Apahov.

— **Vlak je padel** v 100 m globoko brezno pri Rio Bamba (Equador), ker se je tir pokvaril. Vozovi so se razbili, 25 ljudi je bilo mrtvih, 40 jako težko ranjenih.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča

Tat iz navade. Anton Kohec, 36 let star, pristojen v Veliko vas, krojač brez stalnega bivališča, je delomržen človek in potepuh, poleg tega pa še tat. Bil je zaradi tega delikta že desetkrat kaznovan in je svojo zadnjo kazen osem mesecev težke ječe letos začetkom januarja prestal. Dne 11. januarja je prišel po odgonu v Lukovico, odkoder je šel v Trzin. Tu se ga je usmili Marijana Uštar, služkinja pri Domeniku Janežu, katero je Kohec prosil prenočišča. Odstopila mu je svojo kamro. Kohec jo je zjutraj naglo odkuril, a se ni mogel vzdržati da bi ne izmaknil iz kri-la svoje dobrotnice denarnico z vsebino 16 K. — Obdolženec, ki ničesar ne taji, je bil vsled krivdoreka porotnikov obsojen na 3 leta težke ječe, po prestani kazni pa v prisilno delavnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Mobilizacija v Rusiji.

Lvov, 2. marca. »Dziennik Polski« javlja iz Podwoloczyske: Iz najzanesljivejšega vira se je izvedelo, da je bilo v okrožju divizije donskih kozakov (Zamošče) in v okrožju 11. konjeniške divizije (Dobno) že pred enim mesecem vse pripravljeno za mobilizacijo. Takisto se je ugotovilo, da so se vojne priprave v Rusiji pričele že meseca oktobra lanskega leta. 12. konjeniška divizija (Kijev), ki je nastanjena ob galski meji med Chocimom in Zbrucem, je že od meseca decembra v popolni vojni pripravljenosti. Generalštabni častniki so že meseca decembra in januarja vse potrebne preskrbeli glede prevajanja ruskega vojaštva na železniških progah.

Ameriški Srbi za domovino.

Belgrad, 2. marca. (Pos. brzojavka »Slov. Nar.«) V Ameriki se je prijavilo več tisoč tamošnjih Srbov za prostovoljce v eventualni vojni proti Avstro-Ogrski. Ti prostovoljci so dosedaj nabrali 50.000 dinarov za vojne namene ter jih poslali odboru za narodno obrambo v Belgrad. Srbsko društvo »Obilic« v Lidu je nabralo v isto svrhu 10.000 dinarov, mesarska zadruga je poslala dva vagona konzerviranega mesa, razni drugi rodoljubi in rodoljubkinje pa so zložili naravnost ogromno svoto 22.000 dinarov.

Kritični položaj v Srbiji.

Belgrad 2. marca. (Poseb. brz. »S. N.«) Položaj se je v zadnjih urah silno poostril. Ker Srbija, kakor se zdi, ne najde nikjer zaslonbe, se je ne samo javnosti, nego tudi vladnih krogov polastila obupnost. Splošno preobvladuje mnenje, da je vojna edini in najboljši izhod iz mučnega položaja. V najkrajšem času se je nadejati odločilnih dogodkov. V vladnih krogih kategorično zatrjujejo, da pod nobenim pogojem ne odstopijo od svojih teritorialnih zahtev in da imajo raje vojno, kakor da bi v tem oziru četudi samo za las popustili.

Pred „veleizdajniškim“ procesom.

Zagreb, 2. marca. (Posebna brz. »Slov. Nar.«) Danes in včeraj so jeli semkaj prihajati razni inozemski časnikarji, ki so poslani v Zagreb, da prisostvujejo „veleizdajniškemu“ procesu za „Narodne Liste“ v Pragi je prišel semkaj profesor Šak. „Narodni Politika“ pošlje tudi svojega posebnega poročevalca, jutri pa pridejo v Zagreb poročevalci raznih drugih čeških listov. S temi pride tudi poslanec Klofač. Poslanec dr. Masaryk je sporočil, da pride v Zagreb tekom procesa. Izmed inozemskih časnikov se dočijo: dopisnik angleških listov „Times“ in „New York Herald“, dopisnik petrogradske brzojavne agencije, poročevalce ruskih listov „Novoje Vremja“ in „Birževija Vjedomosti“, dopisnik milanskega dnevnika „Corriere della sera“ Albertini, srbski poslanec Pavlo Marinković in več drugih uglednih časnikarjev in politikov. Iz dalmacije sta dospela dež. poslanca dr. Mitrovič in Ivo Lupis. Inozemski dopisniki nameravajo, ker bo obravnava trajala skoro gotovo dva meseca, prirediti ob nedeljah. ko ne bo razprave, izlete iz Zagreba v razna sosedna mesta. Med drugim si ogledajo tudi Ljubljano in Trst.

Ker je telefonska zveza z Dunajem pretrgana, nismo dobili popoldne najnovejših vesti.

Surova vlaknasta svila

od 19 K 50 vin. naprej za blago za popolno obleko. Pošilja se poštne prosto in zecarinjeno na dom. Bogata izbira vzorcev obratom pošte. Tovarna za svilo Henneberg, Zürich. 5 131 1

Izvid g. prof. dr. H. Riedingerja, ravnatelja deželne porodnišnice

Brnu.
Z veseljem Vam poročam, da sem docela zadovoljen z uspehi, ki sem jih dosegel z Vašim Seravallom chinom vinom z železom. Odradil sem ga mnogim pacientom zavoda in sem tudi mogel dognati hitro zboljšanje in povečanje moči. Brez dvoma bom Vaš izdelek rabil tudi v praksi.

Brno, 14. oktobra 1895.

Prof. dr. H. Riedinger.

Žitne cene v Budimpešti

Dne 2. marca 1909.

Pšenica za april 1909	za 50 kg K 13.87
Pšenica za oktober 1909	za 50 kg K 11.14
Rž za april	za 50 kg K 10.80
Koruzna za maj	za 50 kg K 7.35
Oves za april	za 50 kg K 8.74

Effektiv.

5-10 vin ceneje

Meteorološki poročila

marca	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
1.	3. zv.	722.5	-0.7	brezveter.	sneg
2.	7. zv.	712.1	0.0		
3.	2. pop.	715.2	6.1	sl. j. zahod del.	jasno

Srednja včerajšnja temperatura -7, norm. 1.4°. Padavina v 24 urah 31.1 mm.

Hedvika Ditrich naznanja pretnostnega srca v svojem ter v imenu svojih otrok in sorodnikov žalostno vest, da je njen ljubljenski soprog, oziroma oče in stric, gospod

Anton Ditrich
trgovca in posestnika

danes ob polu 2. ponoči po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere v starosti 57 let mirno preminil.

Pogreb draga rajnika se vrši v sredo, dne 3. marca t. l. ob 4. popoldne iz hiše žalosti v Postojni na ondotno farno pokopališče.
Bodi mu blag spomin!
V Postojni, 2. marca 1909.

Zahvala.

Ob prebrski izgubi iskreno ljubljene soproga in nepozabnega očeta, gospoda

dr. Albina Kapusa
odvetnika

izrekam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izkazano sočutje, za častno in obilno spremstvo k zadnjemu počitku, kakor tudi sl. društvu „Sokol“ v Ljubljani ter vsem darovalcem krasnih vencev najtoplejšo zahvalo.

Olga dr. Kapusova roj. Galle.

Gostilna

prav dobro idoča, zraven tvornice v večjem kraju, se iz proste roke preda na Spodnjem Štajerskem. Več pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Jutri, v sredo, 3. marca v kavarni „Evropa“

KONCERT

Slov. Filharmonije.

Začetek ob 9. Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi

A. Tonejc

kavarnar.

Prodaje se štiri tedne stari bernhardinci

Psi so prave vrste čuvaji ter se lahko ogledajo v Bohoričevih ulicah 5, Stari Vodmat v Ljubljani.

20 milijonov akacijevih sadik	
enoletne sadike 8-10-3	10 0 kosov
15 cm vis, 1-2 mm deb.	K 2-
15-51 " " 3-7 " "	K 8-
10-80 " " 4-10 " "	K 14-
80-120 " " 6-12 " "	K 20-
dve letne sadike	1000 kosov
50 cm vis, 1-5 mm deb.	K 14-
10-80 " " 4-8 " "	K 16-
triletna sadika	0 0 kosov
5-100 cm vis, 3-8 mm deb.	K 22-
100-170 " " 7-14 " "	K 28-
170-200 " " 10-14 " "	K 40-
200-250 " " 15-25 " "	K 50-
2 in 3 letne presajene 1000 kosov K 22-	
45-55 milijonov gledicij, 1, 2 in 3 letne sadike 1000 kosov K 22-	
2 in 3 letne presajene 1000 kosov K 22-	
2 milijona divjakov jablan in hrusk. in 2 letni 1000 kosov K 10-	
do K 50- kakor tudi vse drugo gozdno in grmovno, sadno, lepotilno in drevoredno drevje. Instr. glavni cenovnik na željo gratis. Grofa Zige Battinyanija graščinska uprava Csendiak pri Radgoni.	

Še nekaj

593 11

vinskih sodov

iz hrastovega in kostanjevega lesa, prav dobro vzdržanih in močnih v obsegu 150, 600 700, 800 900, 1400, 1500, 1600 do 5000 odda po pr-

M. Rosner in drug
veležgarnja sadja v Ljubljani poleg Koslerjeve pivovarne.

I. Kranjski perotninarški zavod v Zgornji Šiški nad Ljubljano sprejme v stalno službo

in sicer:

perotninskega strežaja, večšega v pravilni vzgoji iz opravi mlade perotnine kakor tudi v umetnem valenju itd. večšega v pravilnem opitjanju (prostem), klanju in dresuri (opukarju, iztrebljenju itd.) perotnine.

Pogoji: popolno znanje svoje stroke, pridnost in poštenost. Službo je nastopiti prvemu 1. aprila 1909, drugemu 15. aprila 1909 ter je to zadnje ponudbe, opremljene z izpričevaji (ako mogoče tudi s sliko) vpsolati najkasneje do 15. marca ozir. 1. aprila 1909. — Oženjeni prosilci slovenske ozir. slovanske narodnosti, katerih soproga lahko pomaga pri poslu, imajo prednost. Plača po dogovoru — mesečna. Stanovanje (2 sobi in kuhinje), drva in luč prosto.

Istotam se sprejme v akordu s 15. majem 1909, 2-3 svoje stroke večše opukarice, nadalje s 1. aprilom 1909 2-3 močne blapce in 2-3 močne dekle ter zanesljivega nočnega čuvaja. — Stanovanje in hrana prosto, plača mesečna po dogovoru. **Pogoji:** Pridnost, poštenost, treznost in vestnost. — Ponudbe z izpričevaji itd. je poslati najmanj 14 dni prej pred nastopom službe.

Vinski sejem

v Ormožu.

Kmetijska podružnica v Ormožu

priredi

v četrtek, 11. marca t. l. ob polu 11. dopoldne v dvorani gostilne g. Škorčiča

vinski sejem ormoško-ljutomerških vin

Ponužala se bodo izborna vina iz ormoško-ljutomerškega okraja.

„SLAVIJA“

12-25

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430-97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Generalni zastop v Ljubljani, škar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Slovenskih ulicah šte. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljajo in smrt s manjšajimi se vplačili.

Vsak član ma po preteku petih let pravico do dividende.

Trgovska hiša

z gostilno in trafilko, na dobrem prostoru, se preda takoj pod ugodnimi pogoji.

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Službo

vratarja ali plačilnega sluga v kakem hotelu, išče za to zelo sobna cseba.

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Prodaja se dobro vpeljana trgovina z mešanim blagom.

SUKNA

In modno blago za obleke priporoča firma **Karel Kocian** tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.

Tvorniške cene. Vzorci franko.

2 krojaška pomočnika

sprejme takoj Fr. Čadež, Jesenice-Futina na Gorenjskem.

Knjigovodja - korespondent

z večletno prakso v raznovrstnih večjih podjetjih, želi premeniti službo.

Ponudbe pod „knjigovodja V. M.“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Absolviranega jurista

ali takega iz višjih semestrov, ki je že služboval v kaki pisarni, event. mladega koncipijenta z nekoliko notarske prakse, išče odvetniška pisarna na deželi. Stroje pisari-stenografi imajo prednost.

Ponudbe pod „jurist“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles

prejem koles za emajliranje, poniklanje ter popravila solidno in ceno.

Karel Čamernik
Ljubljana, Dunajska cestašt. 9.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908 leta.

Štečaj in Ljubljana jut. žel:

6:05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, 1. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.

7:07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9:26 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

11:38 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3:45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez Podrožico).

Štečaj in Ljubljana drž. kolezdor:

7:28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

7:05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7:10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

10:50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

Prihod v Ljubljano drž. kolezdor:

6:46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10:59 popoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.

6:10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9:59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

(Odhodi in prihodi so označeni v sredini evropskega časa.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Prodaja se 120 hektolitrov izvrstnega bizeljskega vina

(Drenovec)
rdečega in belega po zelo ugodni ceni, ter se kupci vabijo za
četrtek, 4. marca 1909
ker se tisti dan ob 10. popoldne prične ta prodaja.

Zapuščina umrlega Ivana Marusa, Sušica šte. 28, Bizeljsko.

Laški kurzi.

Podpisani vljudno naznanjam, da otvorim takoj v postu, oziroma 1. marcem t. l.

nove laške kurze

od 9. do 12. ure dopoldne in 1. do 10. ure zvečer.
Honorar pri skupnih kurzih znaša mesečno 3 K, za posamezne osebe 7 K mesečno.

Anton Šibenik
Gospodske ulice šte. 4, parter, desno.

Prva in edina slovenska modna trgovina za gospode

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg 19, se slavnemu občinstvu za nakup zimskega blaga najtopleje priporoča.

Zaloga velikanska
Cene brez konkurence!

G. AUERjovih dedičev marčno pivo

Ljubljana Wolfove ulice šte. 12 Ljubljana v sodcih in steklenicah.